

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **Z.K.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 marca 2018 r.

w trybie art. 539e k.p.k.,

skargi pełnomocnika oskarżyciela prywatnego,

od wyroku Sądu odwoławczego - Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 24 października 2017 r., sygn. akt IV Ka [...] /17,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K [...] /16,

na podstawie art. 539e § 2 *in principio* k.p.k.,

postanowił

I. oddalić skargę;

II. obciążyć oskarżyciela prywatnego kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ś. wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K [...] /16, uznał oskarżonego Z.K. winnym popełnienia czynu zarzucanego przez oskarżyciela prywatnego, a mianowicie tego, iż w dniu 20 marca 2016 r. ok. godz. 00:40 w nocy na ul. W. w Ś. naruszył nietykalność cielesną oskarżyciela prywatnego – K.S. w ten sposób, że uderzył go pięścią w twarz, co skutkowało wystąpieniem u niego obrażeń ciała w postaci niewielkiego obrzęku górnej wargi ust bez krwiaka – a więc uznał go winnym występku z art. 217 § 1 k.k. – i za to

wymierzył mu grzywnę w rozmiarze 30 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka wynosi kwotę 10 zł. Ponadto, na mocy art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego na rzecz oskarżyciela prywatnego K.S. nawiązkę w kwocie 1000 zł. Na podstawie art. 628 pkt 1 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela prywatnego poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 1.757 zł tytułem zastępstwa procesowego w sprawie oraz zryczałtowanych wydatków, a na podstawie art. 628 pkt 2 k.p.k. zasądził od oskarżonego Z.K. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 490,19 zł oraz wymierzył mu opłatę sądową w kwocie 30 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego Z.K. zaskarżając wyrok w całości, chociaż formalnie zaznaczył, iż skarży go jedynie w części. Opierając jej podstawy o przepis art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzucił przede wszystkim błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a to wobec:

a/ ustalenia na podstawie nieprawidłowej oceny dowodów, że oskarżony uderzył pokrzywdzonego K.S. w sposób opisany wyrokiem, a w wyniku tego uderzenia powstały obrażenia na ciele oskarżyciela prywatnego, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie temu przeczy;

b/ zaniechania ustalenia, że K.S. pozostawał z oskarżonym w konflikcie spowodowanym podejrzeniami oskarżonego o korzystanie bez zezwolenia z częstotliwości radiowej korporacji taksówkarskiej oskarżonego, w związku z czym toczyło się dochodzenie w Komendzie Powiatowej Policji; a nadto wobec faktu:

- iż wydarzenie miało miejsce w nocy, podczas ciszy panującej w tej części doby, przy otwartych oknach pojazdu K.S., gdy świadkowie oskarżenia stali w odległości 2 metrów od prawej strony auta K.S. i obserwowali zdarzenie; a za takimi ustaleniami, zdaniem apelującego, przemawiały zgromadzone w sprawie dowody.

Na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. obrońca zarzucił również obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a to:

- art. 196 § 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego w przedmiocie umożliwienia mu zapoznania się z treścią nagrania odtworzonego na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku, albowiem nagranie było trudne do zapoznania się w części audio, a także wobec oddalenia wniosku

dowodowego z bilingów telefonu K.S. w sytuacji, gdy dowód ten umożliwiłby sprawdzenie liczby, długości, kolejności i odbiorców połączeń z telefonem K.S.;

- art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 376 § 1 k.p.k., poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy, a szczególnie tych, które przemawiały na korzyść oskarżonego, a także rozstrzygnięcie nieusuwalnych wątpliwości na niekorzyść oskarżonego;

- art. 457 k.p.k. poprzez brak sporządzenia pisemnego uzasadnienia do wyroku, który zawierałby elementy gwarantujące oskarżonemu obronę w instancji odwoławczej.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od dokonania przypisanego mu czynu, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Odpowiedź na apelację obrońcy złożył pełnomocnik oskarżyciela prywatnego, wnosząc o jej nieuwzględnienie i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy w Ś. wyrokiem z dnia 24 października 2017 r., sygn. akt IV Ka [...] /17, uchylił ten wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego w oparciu o przepis art. 539a § 1 k.p.k. wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego K.S., który na zasadzie art. 539a § 2 i § 3 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając obrazę przepisów postępowania, a to art. 437 § 2 k.p.k. polegającą na bezpodstawnym zastosowaniu tego przepisu pomimo braku wskazań do przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, braku bezwzględnych przesłanek odwoławczych oraz nie istnieniu warunków do zastosowania reguły *ne peius*.

Zdaniem skarżącego w niniejszej sprawie nie zachodziły podstawy do uchylenia wyroku przez Sąd odwoławczy, wymienione w art. 437 k.p.k. Pełnomocnik nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu odwoławczego, jakoby zaistniała konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego w całości na nowo. Stwierdził, iż taka potrzeba nie została nawet wskazana w uzasadnieniu wyroku, a wynika z niego, że każda z dostrzeżonych przez Sąd odwoławczy okoliczności, które nie zostały wyjaśnione, mogła zostać zbadana przez ten Sąd – przez

uzupełniające przesłuchanie i konfrontację świadków, wysłuchanie nagrania, a później rozważenie i ocenienie w/w materiału dowodowego.

Formułując tego rodzaju zarzut, autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga pełnomocnika oskarżyciela prywatnego okazała się niezasadna i należało ją oddalić.

Zgodnie z art. 539a § 1 k.p.k., nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego, można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania apelacyjnego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszało art. 437 k.p.k. lub też z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Rozpoznanie skargi musi zatem ograniczać się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego oraz czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Natomiast niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. ponownie, samodzielnie ocenił, czy zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona czynu zabronionego, doszedł do odmiennych wniosków i z tego powodu uchylił zaskarżony wyrok (*por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, [www.sn.pl]; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960*). Należy zaakcentować, że postępowanie w trybie skargi na wyrok sądu odwoławczego nie służy do dublowania przeprowadzonej już w sprawie kontroli odwoławczej. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (*zob. M. Fingas - Glosa do w/w postanowienia Sądu Najwyższego w sprawie IV KS 6/16, Lex Bibliografia – Nr 326257*).

Autor skargi wywodzi, że Sąd odwoławczy wydając kwestionowany wyrok kasatoryjny dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 zdanie 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w okolicznościach wskazujących na brak konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Zdaniem skarżącego, to Sąd odwoławczy powinien przeprowadzić dowody, które jego zdaniem nie zostały wyjaśnione, dokonując uzupełniającego przesłuchania i konfrontacji świadków oraz wysłuchując nagrania, a później rozważając i oceniając materiał dowodowy.

Należało stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie zaszły okoliczności, które uzasadniałyby wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczenia wydanego przez Sąd odwoławczy. Sąd ten słusznie uznał, że w realiach procesowych sprawy zachodzi potrzeba przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, co stanowi podstawę do uchylenia wyroku Sądu I instancji określoną w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.

Sąd odwoławczy uznał, że zgromadzony przez Sąd I instancji materiał dowodowy nie prowadził do wniosku, by oskarżony popełnił zarzucany mu czyn, tak więc wyprowadzone stanowisko co do winy i sprawstwa oskarżonego Z.K. uznać należało za przedwczesne. Sąd odwoławczy podkreślił, że w toku prowadzonego w sprawie postępowania świadkowie zaprezentowali przeciwstawne wersje zdarzenia, a treść przedstawionej w sprawie opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej M.B. (k. 62 - 63), powołanego przez Sąd Rejonowy w toku postępowania nasuwała poważne wątpliwości. Ponadto zwrócił uwagę, iż po dopuszczeniu na rozprawie głównej w dniu 12 kwietnia 2017 r. dowodu z nagrania rozmowy przeprowadzonej w dniu 20 marca 2016 r. przez oskarżyciela prywatnego i świadka R.R. na okoliczność jej treści i przebiegu, po odtworzeniu nagrania Sąd I instancji stwierdził, że „rozmowa pokrzywdzonego ze świadkiem jest miejscami niewyraźna i mało zrozumiała”, a dotyczyła ona przecież zdarzenia będącego przedmiotem postępowania. W zaistniałej sytuacji, gdy jakość powyższego nagrania w ocenie Sądu budziła zastrzeżenia, zasadnym pozostawało ustalenie, czy istnieje możliwość poprawy jakości przedmiotowego zapisu. Procedując na rozprawie głównej Sąd Rejonowy nie tylko nie podjął żadnych czynności zmierzających do poprawy jakości tego nagrania, ale oddalił ponadto na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. wniosek dowodowy obrońcy oskarżonego złożony na rozprawie, gdyż w

ocenie Sądu „w sposób oczywisty zmierzał on do przedłużenia postępowania”. Z uwagi na wskazane wyżej uchybienia Sąd odwoławczy uznał, że Sąd I instancji winien „przeprowadzić ponownie postępowanie dowodowe” wskazując, iż powtórzone muszą być określone czynności dowodowe, w tym przesłuchanie występujących w sprawie świadków. Natomiast zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy Sąd powinien poddać następnie wnikliwej i rzetelnej analizie oraz ocenie zgodnej z wymogami art. 7 k.p.k.

W tej sytuacji, biorąc pod uwagę fakt, że powtórzenia wymagały wszystkie czynności dowodowe przeprowadzone przez Sąd I instancji na rozprawie głównej, uzasadniony był wniosek Sądu *a quo* co do tego, iż konieczne było w niniejszej sprawie przeprowadzenie przewodu w całości od początku. W rezultacie, uchylenie wyroku Sądu odwoławczego znajdowało podstawy w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. postanowiono jak w części wstępnej postanowienia.

Rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania znajduje uzasadnienie w treści art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k.

a.ł